

ТЕХНИЧЕСКА ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ „СТАМЕН ПАНЧЕВ“

ГР. БОТЕВГРАД, СОФИЙСКА ОБЛАСТ

e-mail: tpg_stamenpanchev@abv.bg, www.tpgstamenpanchev.eu

УТВЪРЖДАВАМ:

ЦОНКА ДОКОВА

ВР. И. Д. ДИРЕКТОР

ПРОГРАМА
ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ
И ЗА ПРИОБЩАВАНЕ НА УЧЕНИЦИТЕ ОТ УЯЗВИМИТЕ ГРУПИ
В ТПГ „СТАМЕН ПАНЧЕВ“ – град БОТЕВГРАД
ЗА УЧЕБНАТА 2022/2023 ГОДИНА

Програмата е създадена на основание чл. 263, ал. 1, т. 9 от Закона за предучилищното и училищното образование, приета е с решение на Педагогическия съвет с протокол № 13 /13.09.2022 г. и е утвърдена със заповед на директора № 7 от 15.09. 2022 г.

УВОД

Образованието у нас и в световен мащаб днес е изправено пред сериозни предизвикателства: все по- често се сблъскваме с представители на различни култури, различни от нашите ценности и норми, традиции и гледни точки. Глобализацията създаде условия хората да пътуват, да живеят на различни места по света, да учат в интернационална среда. Това налага изграждането на един нов комплекс от умения за общуване и познания за другите; за възможните точки на различие и начините за тяхното преодоляване; за толерантност към другите и към самите себе си. Педагогическите специалисти в българското училище често трябва да изпълняват своята мисия в групи и паралелки с деца и ученици от уязвими групи. Това води до необходимостта от приобщаване на различните, на уязвимите, на „изключените „ от обществото. Именно образованието се явява механизмът, чрез които те ефективно могат да бъдат включени, така че да намерят работа, да преодолеят икономическите бариери, които създават бедността и нищетата, да преодолеят културните различия и конфликти и да станат равноправни участници в обществото. Изводите които идват от образователната политика по отношение на приобщаването, говорят за това че, то започва с признаването на различията между деца и учениците. Учителя е този, който трябва много добре да познава всички възможни различия, с които ще се сблъска в своята практика, за да може да ги управлява по възможно най – безболезнения начин, които работи с деца или ученици, техните родители, обществото.

ТПГ „Стамен Панчев“ е институция, която спазва препоръките на Съвета на Европа, отправени към всички организации да работят активно в областта на интегрирането на хора с увреждания и уязвими групи. В нашето училище се създават условия за достъпна качествена грижа за учениците, така че техните родители да могат да търсят възможности за образование и професионална реализация. При децата в училищна възраст се обръща особено внимание, както на семейството като важен фактор за развитието на подрастващите, така и на индивидуалните особености на всяко дете. Различията между учениците в зависимост от техните интереси, познания, умения,

майчин език, постижения или увреждания, могат да бъдат ресурси в подкрепа на учението.

Уязвимите групи ученици имат право на зачитане, уважение и закрила от закона. Отношението ни към тях е основано на признаване на тяхната равноправност и равни възможности. За нас те са важна и пълноценна част от училищното общество, затова работим за тяхната социална интеграция и социално включване. Ние възприемаме уязвимите групи от ученици като хора със способности и потенциал, не като хора единствено с проблеми и ограничения. Равните възможности означават да се отстранят всички социални бариери – физически, финансови, социални, психологически, които ограничават пълноценното участие на учениците от уязвимите групи в училищния живот. Това което училището може да направи за гарантирането на техните права, е осигуряването на достъп до образователни услуги, които са достъпни и за всички останали граждани, както и да провежда социална политика и политика за приобщаване

Уязвими групи в ТПГ „Стамен Панчев“

1. По социален признак:

- Ученици с починали родители;
- Ученици с един починал родител;
- Ученици отглеждани от близки роднини и настойници;
- Ученици които живеят в център за настаняване от семеен тип;
- Ученици от социално слаби семейства.

2. По етнически признак

- Ученици от ромска етническа общност, които владеят български език на ниво недостатъчно, за да се справят с учебните си задачи.

3. По психологически фактори

- Ученици в риск от насилие или тормоз.

4. По признак здравни и възрастови проблеми

- Ученици с хронични заболявания;
- Ученици с проблемен пубертет;
- Ученици със СОП.

ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ НА ПРОГРАМА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ И ПРИОБЩАВАНЕ НА ДЕЦА И УЧЕНИЦИ ОТ УЯЗВИМИТЕ ГРУПИ:

Всяко дете има право на достъп до образование независимо от етническия му произход, наличието на увреждане или икономическото положение на семейството му и това е право залегнало в Конвенцията на ООН за правата на детето. Процесът на приобщаване се състои в търсене на ресурси на всяко дете за активното му участие в училищната общност.

Според Алианса за приобщаващото образование има девет принципа на приобщаващото образование и те са:

- Човек е ценен независимо от неговите способности или от неговите постижения.
- Всяко човешко същество е способно да чувства и да мисли.
- Всяко човешко същество има право да общува и да бъде чуто.
- Хората се нуждаят един от друг.
- Истинското образование може да се случи единствено чрез истинските взаимоотношения.
- Сътрудничеството е за предпочитане пред конкуренцията

- Различията внасят здравина в отношенията в обществото
- Прогрес в ученето се постига чрез надграждане на това, което човек може да прави, не на това, което не може
- Всички хора се нуждаят от приятелско отношение от хора на своята възраст

ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

1. Да се реализира социална училищна политика за преодоляване на негативните социални фактори от живота на учениците от уязвимите групи.
2. Да се изгради позитивна учебна и възпитателна среда в гимназията, в която се осъществява пълноценна интеграция на учениците от различните етноси в класовете;
3. Да се създаде добра връзка между всички заинтересовани страни – административно ръководство на училището/учител/ученик/родител/ социални партньори и др. за преодоляване на проблемите на уязвимите групи ученици.
4. Да се активизира дейността на класните ръководители и педагогическия колектив, относно преодоляване на образователните трудности и наличие на конфликтни отношения със съученици или учители.
5. Да се реализира здравно образование на подрастващите за по – лесно преодоляване на здравните и възрастови проблеми.
6. Да се извършва преференция на насилието и тормоза.

ДЕЙНОСТИ ЗА РЕАЛИЗИРАНЕ НА ЦЕЛИТЕ

№	Дейност	Срок	Отговорник
1	Прием на ученици независимо от социален и етнически етнос и оформяне на паралелките без дискриминация по пол, раса, социален статус и етническа принадлежност.	Съгласно график на МОН	Директор, комисия по приема
2	Идентифициране на ученици, които имат необходимост от обща и допълнителна подкрепа.	В началото на всеки учебен срок и в края на годината	ЗДУД, класен ръководител, учители, ЕПЛР
3	Отпускане на месечни стипендии (ПМС 328/21.12.2017г., изм. и доп. с ПМС № 20/01.02.2019г.):Чл.6.Месечни стипендии за: (1) постигнати образователни резултати; (2) подпомагане на достъпа до образование и предотвратяване на отпадането; (3) подпомагане на ученици с трайни увреждания; (4) ученици без родител или само с един родител	Началото на учебната година и/или от началото на втория учебен ден От началото на месеца, следващ месеца, през които е възникнало основанието за получаването им	Директор, Комисия за стипендии
4	Определяне на координатор за подкрепа на личностното развитие	До 01.10	Директор
5	Отпускане на еднократни стипендии (ПМС 328/21.12.2017г., изм. и доп. с ПМС № 20/01.02.2019г.):Чл.8 Еднократните стипендии, отпускани на ученици са: (1) За преодоляване от ученика на еднократно социални обстоятелства, свързани с достъпа му до образование:	Веднъж на всеки учебен срок	Директор, Комисия за стипендии

	1.1. за учебници 1.2 за други потребности, свързани с достъпа му до образование (2) За постигнати високи резултати от ученика в учебната дейност или в дейност в областта на науките, технологиите, изкуствата, и спорта.		
6	Отпускане на месечна целева стипендия (ПМС 328/21.12.2017г.,изм. и доп. с ПМС № 20/01.02.2019г.):Чл.10 (1) за покриване на конкретни разходи, свързани с обучението на ученика	Началото на учебната година и/или от началото на втория учебен ден	Директор, Комисия за стипендии
7	Безплатно настаняване в общежитие на ученици от отдалечените населени места	При постъпване в ТПГ „Стамен Панчев“	Директор, кл.ръководители
8	Осъществяване на специализиран превоз на ученици, които не живеят на територията на гр. Ботевград	През цялата учебна година	Директор, Класен ръководител
9	Популяризиране на добри практики и възможности за участие в мрежи за включване на родителите и местната общност в мерки за преодоляване на проблемите на уязвимите групи	Минимум два пъти годишно – през октомври и март	Класни ръководители
10	Семинари, кръгли маси, дискусии за повишаване отговорността на родителите и тяхната активност за сътрудничество с учители и училищното ръководство с цел развитието на децата им с фокус върху родителите от уязвимите групи за насърчаване на редовното посещение на училището	Минимум 2 пъти годишно по график на Обществения съвет и по време на общоучилищни и индивидуални родителски срещи	Обществен съвет, класните ръководители
11	Здравни беседи, превенция на заболявания, свързани с Ковид – 19, психологическа подкрепа на подрастващите за по – лесно преодоляване на здравни и възрастови проблеми	Съгласно план на класния ръководител	Класен ръководител, медицинско лице към училището
12	Спазване на училищните политики за ненасилие и изграждане на позитивна учителска общност	През цялата година	УКС за справяне с училищния тормоз, ученици, педагогически специалисти, непедагогически персонал
13	Осигуряване на учебници и помагала на учебници, на ради на ученици	В началото на учебната година и при идентифицирана нужда	Главен счетоводител
14	Дейности на училищната библиотека, свързани с четивна грамотност и библиотечно – информационно обслужване	01.11 и 23.04 / Ден на народните будители и Денят на книгата	Отговорник за библиотеката -

15	Осигуряване на ефективна комуникация за навременното идентифициране и разрешаване на възникнали проблеми	През цялата учебна година	Учители, родители, ученици, обществен съвет
16	Запознаване с празниците на различните етноси – организиране на празненства	По календарния план за ЧК и като общоучилищни мероприятия по повод празниците: Банго Васил, Коледа и др.	Класни ръководители, учители по история и цивилизация
17	Работа по развитие на класа като екип	В час на клас и провеждане на спортни и др. мероприятия	Класни ръководители
18	Участие на ученици в общоучилищни празненства, конкурси, състезания, занимания по интереси, проекти, национални програми и др. мероприятия без ограничения на техния социален статус и етническа принадлежност	По време на цялата година	Отговорниците за конкретното мероприятие
19	Прилагане на ефективни техники и стратегии за работа в мултикултурна среда	постоянен	Педагогически специалисти

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

За изпълнението на Програмата важно значение има сътрудничеството между всички пряко ангажирани страни. Всички Участници в образователния процес (семейство, детска градина, училище, институции, НПО) трябва да бъдат еднакво отговорни и ангажирани за постигането на поставените цели.